Stadskerk Nijmegen (OCP), zondag 26 juli 2020 ds. Perla Akerboom-Roelofs

Openingslied: Lied 848 : 1-5 (Nieuwe Liedboek 2013)

Antifoon en Psalm: Psalm 47 : 2 ; vers 3,7,9

Klap in de handen, o volken, juich God toe met jubelzang!

Geducht is de Heer, de Allerhoogste, machtige koning van heel de aarde.

Zing voor God, zing een lied, zing voor onze koning, zing hem een lied.

God heerst als koning over de volken, God zetelt op zijn heilige troon.

Klap in de handen, o volken, juich God toe met jubelzang!

Gebed om Ontferming (Kyrie en Gloria)

O, goede God, wij roepen U aan in onze nood- wij bidden U om de grote nood van de wereld.

Waarin volken strijden om de eerste te zijn en de beste, hier op aarde en in het heelal.

Wij bidden U om al die kleine en weerloze mensen, die in het machtsspel worden vergeten en verguisd, vermorzeld en vermalen.

Wij bidden U, Heer, toon in hun zwakte Uw kracht, Uw liefde en Uw vreugde: Wij prijzen Uw Naam!

Zo bidden wij om ontferming: Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison.

Gebed van de Zondag (Collecta)

Gij, HEER, goede God, die in de hoge hemel troont, aan wie alle eer en lof toekomt, wij bidden U:

Neem ons aan als mensen, zoals we zijn, met lichaam en ziel, en maak Uw genade en Liefde groot in ons, opdat wij niet onze eigen zin doen, maar dat Uw heilige wil ons mag leiden en ons mag maken tot nieuwe mensen. Door Jezus Christus, onze Heer Amen.

Eerste lezing: 1 Koningen 3 : 5-12 : Salomo en de wijsheid (Willibrordvertaling)

5 In Gibeon verscheen Jahwe 's nachts in een droom aan Salomo en zei: `Wat wilt ge dat Ik u geef?' 6 Salomo antwoordde: `Ge hebt uw dienaar, mijn vader David, een grote gunst bewezen. Daar hij zijn schreden naar U richtte, getrouw, rechtschapen en eerlijk jegens U, hebt Gij hem een zoon gegeven, die nu zetelt op zijn troon. 7 Welnu, Jahwe mijn God, Gij hebt uw dienaar tot koning verheven als opvolger van mijn vader David, hoewel ik maar een jonge man ben en nog niet weet wat ik doen of laten moet. 8 Zo staat uw dienaar temidden van het volk dat Gij uitverkoren hebt, een groot volk, zo groot dat het niet te tellen of te schatten is. 9 Geef dus uw dienaar een opmerkzame geest, om recht te kunnen spreken voor uw volk en onderscheid te kunnen maken tussen goed en kwaad. Want wie is in staat recht te spreken voor dit grote volk van U?' 10 Dit verzoek van Salomo behaagde de Heer. 11 En God zei tot hem: `Omdat ge juist dit gevraagd hebt en geen lang leven hebt gevraagd en ook geen rijkdom of de dood van uw vijanden, maar alleen inzicht, om recht te kunnen spreken, 12

daarom voldoe Ik aan uw verzoek en geef Ik u een geest vol wijsheid en inzicht: zoals gij zal er voor u niemand geweest zijn, en na u zal er niemand opstaan zoals gij.

Psalm 119 B : Een lamp voor mijn voet is Uw woord; een helder licht op mijn pad!

Lezing van het Evangelie: Mattheus 13 : 44-52 (Willibrordvertaling)

44 Het Rijk der hemelen gelijkt op een schat, verborgen in een akker. Toen iemand hem vond, verborg hij hem weer, en in zijn blijdschap ging hij alles te gelde maken wat hij bezat en kocht die akker.
45 Ook gelijkt het Rijk der hemelen op een koopman, op zoek naar mooie parels. 46Toen hij een parel van grote waarde had gevonden, ging hij alles verkopen wat hij bezat en kocht haar.
47 Ook gelijkt het Rijk der hemelen op een sleepnet dat in de zee geworpen, vissen van allerlei soort bijeenbracht. 48 Toen het vol was trok men het op het strand; men zette zich neer om de goede vissen uit te zoeken en in manden te doen, de slechte echter werden weggeworpen. 49 Zo zal het ook gaan op het einde van de wereld: de engelen zullen uittrekken om de slechten tussen de rechtvaardigen uit te zoeken 50 en in de vuuroven te werpen. Daar zal geween zijn en tandengeknars.
51 Hebt gij dit alles begrepen?" Zij antwoordden Hem: "Ja." 52 Hij zij hun: "Daarom is iedere schriftgeleerde die onderwezen is in het Rijk der hemelen gelijk aan een huisvader die uit zijn schat nieuw en oud te voorschijn haalt."

Acclamatie: Heer, Gij hebt woorden van eeuwig leven: wij danken U! (339 F)

OVERDENKING

Hoofdstuk 3 van het eerste Boek van de Koningen gaat over de geschiedenis van koning Salomo:

"Koning Salomo echter zij gezegend en de troon van David zij voor altoos bevestigd voor het aangezicht des Heren." zegt de schrijver in het vorige hoofdstuk (1 Kon. 2 : 45 NBG).

En dan begint hoofdstuk 3 met de volgende zon: "En Salomo verzwagerde zich met Farao, de koning van Egypte; hij nam namelijk Farao's dochter en bracht haar in de stad van David, totdat hij de bouw van zijn huis en van het huis des Heren en van de muur rondom Jeruzalem voltooid zou hebben."

Het begin van Salomo's optreden is dus een zuiver politieke zet. Het is niet echt goed, dat hij zich verzwagert met de Farao, de koning van Egypte. Want uit Egypte heeft God zijn volk geroepen en uitgeleid – weg uit het land van de slavernij. Maar zo is ook de dochter van Farao in het Huis van David terecht gekomen, zoals een andere dochter van Farao Mozes gered heeft in zijn biezen mandje, uit het water van de dood en daarmee was de weg gebaand voor het volk, dat door Mozes werd uitgered uit de slavernij. Zo heeft Salomo rust gecreëerd voor zijn volk tussen de volkeren.

"Het volk was gewoon te offeren op de hoogten van Gibeon." En Salomo wandelde in de voetstappen van zijn vader David en offerde ook op de hoogten van Gibeon. En daar 's nachts in een droom verscheen de Heer aan Salomo en God zei: "Vraag! Wat zal IK u geven? " Er wordt wat afgedroomd in de Bijbel.

En nu gaat het om de buitenkant en de binnenkant. Bij de keuze voor een koning als opvolger van Koning Saul , zegt de profeet Samuël: “De mens ziet aan wat voor ogen is, maar de Heer ziet het hart aan.” En het wordt de kleine rossige herder David.

En Salomo antwoordt God in zijn droom: “Schenk uw dienaar een opmerkzame geest.” (NBV) “Geest” er staat: Geef dan uw knecht een opmerkzaam hart. Eigenlijk staat er een “luisterend hart”(vers 9). Een ‘lev sjemeah’ van het woord ‘sjemah’ “Hoor, Israël !” De Heer is God is één!” Opdat hij, uw knecht, uw volk richte, door te onderscheiden tussen goed en kwaad, want wie zou in staat zijn dit uw talrijk volk te richten? En het was goed in de ogen des Heren, dat Salomo dit gevraagd had.” “Zie, Ik geef u een wijs en verstandig hart.”

Niet datgene wat je aan de buitenkant ziet, maar het hart – de inborst, de verborgen eigenschappen en talenten. De moed en het doorzettingsvermogen; of je “lev” hebt om de leiding te nemen over een groot volk – met Gods hulp -.

Deze Zoon van David is al een voorafspiegeling van die beloofde Zoon van David, die spreekt over het Koningschap van God. Jezus spreekt over het Koninkrijk en het Koningschap van God, - over het Koninkrijk der hemelen in Gelijkenissen. Droombeelden en verhalen…..

In hoofdstuk 13 heeft Mattheus er enkele bijeen gezet, beginnend met de Gelijkenis van de Zaaier.

“Een zaaier ging uit om te zaaien.” Het zaad behoort in de akker te vallen, maar het komt op heel veel verschillende plaatsen terecht. “Wie oren heeft die hore”.

Daar het de eerste gelijkenis is die Jezus vertelt, volgens Mattheus, vragen de leerlingen: “Waarom spreekt Gij tot hen in Gelijkenissen?” Het antwoord van Jezus is: “Omdat het u gegeven is de geheimenissen van het koninkrijk der hemelen te kennen, maar hun is dat niet gegeven…..omdat zij ziende niet zien en horende niet horen of begrijpen.”….Voorwaar, Ik zeg u: Vele profeten en rechtvaardigen hebben begeerd te zien wat gij ziet, en zij hebben niet gezien, en te horen, wat gij hoort en zij hebben het niet gehoord.” Kortom er is veel voor mensen verborgen. En dan wordt aan het slot van de uitleg van de gelijkenis van de Zaaier psalm 78 : 2 aangehaald: “Ik zal verkondigen wat sinds de grondlegging der wereld verborgen gebleven is.” Wie oren heeft die hore.”

En dan gaat Jezus door met het aanreiken van beelden:

Het koninkrijke der hemelen is gelijk aan een schat, verborgen in een akker. We moeten dus niet denken, dat dat koninkrijk van God ver weg is en ver weg blijft, neen, het ligt meteen in de aarde, in de akker verborgen. Het lijkt een gewone akker, maar er is een schat in verborgen. Wat voor schat?

Die een mens ontdekte en verborg. Het vinden van die schat geeft blijdschap. En er is nu nog maar één ding belangrijk: die akker, of de schat verborgen in die akker, maar ook gevonden in die akker. Waarom verbergt die man die schat weer? Omdat die akker niet van hem is. Want hij verkoopt alles en hij koopt die akker, vanwege de verborgen schat……

Het koninkrijk der hemelen is gelijk aan een kostbare parel, die alle andere parels doet verbleken. De koopman verkocht alles wat hij had en kocht die ene parel. Hij zocht en hij vond.

Het koninkrijk der hemelen is gelijk aan een sleepnet, neergelaten in de zee, dat allerlei bijeenbrengt. Hij gaat verzamelen en uitzoeken. Het goede komt in vaten en het ondeugdelijke wordt weggegooid,

overboord. De engelen zullen uitgaan om de bozen te midden van de rechtvaardigen af te zonderen. Zij zullen hen in de vurige oven werpen, daar zal het geween zijn en tandengeknars." De engelen zullen oordelen over goeden en kwaden, maar hoe dan is niet duidelijk en wie en wat is dan ondeugdelijk. Dat is gelukkig niet onze zaak. Maar ja, dan komt de vraag van Jezus aan de leerlingen en aan alle toehoorders: Hebt gij dit alles verstaan? Zij zeiden: 'Ja".

"Iedere leerling en Schriftgeleerde van het koninkrijk der hemelen is gelijk aan een Heer des huizes, die uit zijn voorraad nieuwe en oude dingen tevoorschijn haalt." Veel is in de voorraad verborgen. En het blijft moeilijk te onderscheiden tussen goede en kwade dingen. Daar heb je wijsheid voor nodig.

In vers 53 staat dan: "en het geschiedde…… en Hij leerde in hun Synagoge, zodat ze versteld stonden en zeiden: vanwaar heeft Hij die wijsheid en die krachten?"

Wat is wijsheid?

De wijsheid waarom Salomo vroeg is de wijsheid om recht te spreken. Een wijsheid die niet zelfzuchtig is, maar dienstbaar wordt gemaakt voor anderen, voor de liefde en vrede tussen de mensen. De wijsheid waar Jezus op wijst, is het horen van het woord. De boodschap van het Koninkrijk van God, de verborgen schat, het hoogheilig Evangelie, waar we alles voor over moeten hebben om die te vinden en ook weer te beschutten en te beschermen om haar niet verloren te laten gaan.

Dat ene woord van liefde en genade, dat het hart vervult – het Evangelie zelf, wat we zomaar voor lief nemen en uit onze handen laten vallen. Datgene waar mensen hun leven voor hebben gegeven. Niet de buitenkant, maar de binnenkant; het hart van het leven – Gods verborgen Aanwezigheid , Gods schepping, Gods akker en alles wat daarop leeft!

Wie oren heeft die hore!
Amen

Lied 849, gezongen door de Cantorij : "Zoek de wegen van de wijsheid"

Voorbeden en vredeswens:

Goede God, wij bidden U voor deze wereld, die zucht en kreunt om verlossing – voor mensen die zoeken naar vrede en vrijheid. Dat er rechtvaardigheid is voor alle mensen, dat we elkaar in liefde verdragen. Zo bidden wij: Heer, ontferm U!

Goede God, wij bidden U voor deze stad en het land waarin wij wonen. Dat we naar elkaar omzien en begrip op kunnen brengen voor elkaar; jong en oud.

Voor allen die ziek zijn en eenzaam; jong en oud. Voor allen die bang zijn voor een onzekere toekomst,- die hun bedrijf, hun zaak – hun werk kwijtraken. Schenk ons allen de kracht dat op te vangen. Zo bidden wij: Heer, ontferm U.

Bidden wij voor onszelf en voor allen die ons dierbaar zijn.

In het bijzonder dragen wij aan U op Ans de Heiden – die haar 90^{e} jaar heeft bereikt en daarbij zingen wij onze dankbaarheid uit aan U, die er is voor ons, nu en altijd. Bidden wij in stilte…….

Laat ons daarom de Heer bidden: Heer, ontferm U!

Zo bidden wij het gebed dat de Heer ons zelf heeft geleerd: Onze Vader……

De vrede van Christus, die alle verstand te boven gaat, beware uw harten en gedachten in Christus Jezus, onze Heer. Amen

Mededelingen: Ans de Heiden, zaterdag 25 juli 90 jaar geworden; zij wordt van harte gefeliciteerd.

Joost Langeveld speelt na de zegen Preludium en Fuga in F van Joh. Seb. Bach. Wij luisteren naar hem.

Slotlied: Lied 704 "Dankt, dankt nu allen God"

Zegen en men zegt Amen.

ds. Perla Akerboom-Roelofs is luthers predikant te Nijmegen;
email: perlaakerboom@hotmail.com